

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
BUNDESFINANZAKADEMIE DES BUNDESMINISTERIUMS
DER FINANZEN (DEUTSCHLAND)
UNIwersytet Warmiński Mazurski w Olsztynie (Польща)**

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»
Заснована 2015 року і є продовженням започаткованої 2001 року
серії «Митна справа в Україні»

До 100-річчя створення навчального закладу

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

*Збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції
(25 березня 2020 року)*

**У двох частинах
Частина 1**

**Ірпінь
2020**

УДК 336.02:34(06)
ББК 65.261.1я431
Ф59

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права
(протокол № 11 від 11 березня 2020 року)*

Редакційна колегія:

Топчій Василь Васильович, доктор юридичних наук, професор,
директор Навчально-наукового інституту права, заслужений юрист України;

Шакірова Олена Вадимівна, кандидат юридичних наук, доцент
кафедри фінансового права, заступник директора Навчально-наукового
інституту права з наукової роботи та міжнародного співробітництва.

Тези подано в авторській редакції

*Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе
відповідальності за недостовірність опублікованих даних.
Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного
матеріалу відповідальність покладена на авторів.
Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.*

Ф59

**Фінансова політика: теоретичні та практичні
аспекти юридичної науки : збірник матеріалів
III Міжнародної науково-практичної конференції
(25 березня 2020 року) : у 2-х ч. Ч. 1. – Ірпінь :
Університет ДФС України, 2020. – 344 с. – (Серія
«Податкова та митна справа в Україні», т. 143).**

ISBN 978-966-337-572-4

УДК 336.02:34(06)
ББК 65.261.1я431

ISBN 978-966-337-572-4

© Навчально-науковий інститут права
Університету ДФС України, 2020

Секція 3. Правове регулювання взаємодії держави та бізнесу

Андросович В. С. Правове регулювання приватизації державних та комунальних підприємств як напрям взаємодії держави та бізнесу	263
Боднарчук О. Г. Законодавче забезпечення розвитку державно-приватного партнерства в Україні як особливої правової форми співпраці держави з приватним бізнесом	267
Боднарчук О. І. Державно-приватне партнерство, як взаємодія держави та бізнесу.....	272
Ботвінов Р. Г. Контроль у сфері публічних закупівель	276
Брик А. С. Нормативно-правове регулювання державного впливу на господарську діяльність.....	279
Габрись О. М. Процесуальні помилки при вирішенні податкових спорів.....	283
Голіншак О. Л. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, форми та критерії.....	287
Долгий О. О., Долгий А. О., Долгий О. А. Правова підтримка публічного управління протидією корупції як умова розвитку бізнесу та економіки держави	292
Закорецький В. В. Закон України «Про концесію»: переваги та недоліки.....	296
Кривошеи Ю. О. До питання модернізації господарського законодавства	301
Лозюк О. С. Окремі проблеми податкових ризиків у концертній діяльності.....	305
Максіменцева Н. О. Запровадження плати за користування ділянками нафтогазоносних надр: стимулювання чи штрафні санкції?.....	308
Минюк О. Ю. Альтернативне врегулювання спорів за допомогою фінансового омбудсмена.....	312
Никитченко Н. В. До проблеми підготовки корпоративних юристів для потреб економіки	317
Покатаєва О. В. Застосування реєстраторів розрахункових операцій: податкові новації.....	322

3. Биков Р. Ю. Ефективність приватизації державного майна в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2009 р. № 3. <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=35>

4. Про Державну програму приватизації майна державних підприємств: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.03.2018 р. № 2545-XII. // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-12>.

5. Про Концепцію роздержавлення і приватизації підприємств, землі та житлового фонду: Постанова Верховної Ради України від 31.10.1991 р. № 1767-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-12>

6. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 01.0.2016 р. № 3528-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15/ed20170802?lang=ru>

Боднарчук Олег Григорович,
*доктор юридичних наук,
професор, професор кафедри
господарського права та процесу
(ННІ права Університету ДФС України)*

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ ЯК ОСОБЛИВОЇ ПРАВОВОЇ ФОРМИ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВИ З ПРИВАТНИМ БІЗНЕСОМ

До державно-приватного партнерства (далі – ДПП) належить широкий спектр бізнес-моделей та сфер застосування. У загальному розумінні термін «державно-приватне партнерство» застосовується при використанні будь-яких ресурсів приватного сектору (капіталу, підприємницького та менеджерського досвіду тощо) для задоволення суспільних потреб [1, с. 73].

Апаров А.М., Яценко А.В. зазначають, що «доволі нове правове явище – державно-приватне партнерство – є важливим інструментом на шляху відновлення та модернізації національної економіки, розв'язання важливих соціально-економічних проблем шляхом об'єднання і застосування ресурсів державного й приватного секторів.

Висока ефективність ДПП як юридичної форми взаємодії держави та бізнесу доведена досвідом багатьох країн світу» [2, с. 27].

В Україні створена розгалужена система нормативно-правових актів у сфері ДПП, що складається із законів та підзаконних актів, та забезпечує реалізацію ДПП у різноманітних сферах суспільного життя [3, с. 263].

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» [4] державно-приватне партнерство в Україні може здійснюватися у таких сферах, як пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування, виробництво, транспортування і постачання тепла та розподіл і постачання природного газу, будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на аеродромах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури, машинобудування, збір, очищення та розподіл води, охорона здоров'я, туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт, забезпечення функціонування зрошувальних і осушувальних систем, оброблення відходів, виробництво, розподілення та постачання електричної енергії, управління нерухомістю.

Разом з тим, в Законі України «Про державно-приватне партнерство» [4] досить широко визначені сфери державно-приватного партнерства, крім того зазначено що державно-приватне партнерство може застосовуватися в інших сферах діяльності, крім видів господарської діяльності, які, відповідно до згаданого Закону, дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам та організаціям.

Зауважимо, що на думку деяких вчених, на сьогодні обмеження сфер застосування державно-приватного партнерства навряд чи сприятиме його розвитку.

Законом України «Про державно-приватне партнерство» [4] визначені такі ознаки державно-приватного партнерства: забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера; довготривалість відносин (від 5 до 50 років); передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством.

До основних принципів здійснення державно-приватного партнерства відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» [4] потрібно віднести: рівність перед законом державних та приватних партнерів; заборона будь-якої дискримінації прав державних чи приватних партнерів; узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди; незмінність протягом усього строку дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, цільового призначення та форми власності об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності чи належать Автономній Республіці Крим, переданих приватному партнеру; визнання державними та приватними партнерами прав і обов'язків, передбачених законодавством України та визначених умовами договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства; справедливий розподіл між державним та приватним партнерами ризиків, пов'язаних з виконанням договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства: визначення приватного партнера на конкурсних засадах, крім випадків, встановлених законом.

Партнерська взаємодія держави і приватного сектору ґрунтується на принципах досягнення балансу державних і приватних інтересів, економічної ефективності проектів, що реалізуються, діяльності соціальної спрямованості та взаємодії відповідальності сторін за прийняті зобов'язання – найбільш точно і повно характеризує тристоронню взаємодію бізнесу, держави і некомерційних організацій громадянського суспільства при переході до інноваційного розвитку інфраструктури надання соціально значущих послуг, вивільнення частини бюджетних коштів та залучення адресних соціально орієнтованих інвестицій [1, с. 78].

Маїсурадзе М. Ю. стверджує, що «правова неоднозначність у сфері ДПП не дозволяє ефективно розвивати цей інститут, що потенційно спроможний забезпечити вирішення найбільш гострих проблем розвитку державного сектору економіки [5, с. 120]. На думку вченого, не менш важливою є розробка національної програми з ДПП, що сприятиме його більш ефективному розвитку» [5, с. 121].

Зокрема, Закон про ДПП відсилає до інших законів, правил і постанов, що змушує партнерів аналізувати численні законодавчі акти, які часто суперечать один одному та даному Закону, зокрема: у Законі про ДПП встановлено багато правил, які не можуть бути

реалізовані, оскільки вони непередбачені іншими законодавчими актами (наприклад, створення незареєстрованих сервітутів від імені державного партнера); чітко не розрізнено ДПП і державні закупівлі, незважаючи на згадку про розподіл ризиків; не передбачено правила проведення конкурсів на концесію, передбачених в Законі про концесію та Законі про оренду та концесію інфраструктури; не міститься переліку субсидій, які можуть надаватися публічним партнером, і про які зазначено в Законі про концесію та Законі про оренду та концесію інфраструктури; зазначено, що однією з ознак ДПП є тривалість відносин від 5 до 50 років, у той час, як у Законі про концесії зазначено, що концесійний договір укладається на строк, який має бути не менше 10 років [6, с. 340].

Важливими положеннями Закону України «Про державно-приватне партнерство» є встановлення національного режиму інвестиційної та іншої господарської діяльності для іноземних приватних партнерів, визначення приватного партнера на конкурсних засадах, встановлення порядку використання земельних ділянок для здійснення державно-приватного партнерства. У той же час аналіз згаданого закону свідчить, що цей документ має ряд суперечностей. Так, перелік сфер застосування державно-приватного партнерства відповідно до положень закону не є вичерпним, що ускладнює діяльність інвесторів, пов'язану з використанням об'єкта державної чи комунальної власності, наявність лише договірному характеру ДПП тощо. Слід зазначити, що за своїм змістом закон має здебільшого декларативний характер та забезпечує участь держави у партнерстві, гарантуючи довготривалість відносин і права приватного партнера на окупність інвестицій. Однак для практичної реалізації положень закону необхідно розробити більш чіткий та прозорий механізм партнерства, забезпечити чіткий розподіл етапів реалізації його проектів та створити максимальну мотивацію до залучення іноземних партнерів [7, с. 118].

Отже, у цілому, закон про ДПП, хоча і має деякі недоліки, безперечно, заслуговує на позитивну оцінку. Його положення служитимуть основою для початку процесу формування ринку державно-приватного партнерства в Україні. Удосконалення його норм буде і повинно відбуватися в ході підготовки та реалізації конкретних ДПП-проектів [7, с. 120].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крутій О., Радченко О. Основи партнерської взаємодії держави і приватного сектору. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 1(54). Ч. 1. С. 72–79.
2. Апаров А. М., Яценко А. В. Державно-приватне партнерство як особлива форма співпраці держави з приватним бізнесом. *Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право*. 2015. № 4. С. 27–35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_4_4 (дата звернення 05.03.2020).
3. Дубок І. Нормативно-правове забезпечення державно-приватного партнерства в сфері культури України. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. ½(46/47). Ч. 1. С. 257–265.
4. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI // *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 524 зі змінами від 10.06.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення 05.03.2020).
5. Маісурадзе М. Ю. Нормативно-правове забезпечення державно-приватного партнерства в Україні. *Економіка та право*. 2013. № 3(37). С. 115–123.
6. Штурба А. Законодавче забезпечення розвитку державно-приватного партнерства в Україні. Антикризове управління економікою України : нові виклики : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 15–17 грудня 2015 р. Київ. : КНЕУ, 2015. С. 338–343.
7. Безбах Н. В. Правові особливості здійснення державно-приватного партнерства в Україні. *Інвестиції : практика та досвід*. 2018. № 18. С. 117–120.